

**Gyermekvédelmi és gyermekjóléti feladatok ellátásának átfogó éves
értékelése**



2022. évről Csanádapáca településről

Csanádapáca Község Önkormányzata, tekintettel a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdésére, a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról minden év május 31-ig átfogó értékelést készít.

Az értékelés – a Képviselő-testületi megtárgyalást követően – megküldésre kerül a Békés Vármegyei Kormányhivatal Hatósági és Igazságügyi Főosztály részére.

Az értékelés tartalmazza mindazokat a követelményeket, melyeket a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10) Korm. rendelet 10. számú melléklete előír az önkormányzatok számára.

A Gyvt. 14. §-a alapján a gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira.

A település 0-18 éves korosztályának demográfiai mutatói:

	0-2 évesek	3-5 évesek	6-13 évesek	14-17 évesek	E:
Csanádapáca	28ffi 33nő	38ffi 34nő	86ffi 100nő	53ffi 46nő	417

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:

- a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
- egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
- gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma, a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesültek száma, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága:

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma 2022.12.31-én **81 fő** volt, amely összesen **39 családot** érintett, és amely **családokban 23** esetben egyedülálló szülő nevelte a gyermekeket.

Az önkormányzatot a gyermekvédelmi kedvezmény vonatkozásában kiadás nem terheli tekintettel arra, hogy a hozzá kapcsolódó normatív kedvezményeket az állam 100 százalékban finanszírozza.

A kedvezményben részesülő gyermekek évente két alkalommal (**augusztus és november** hónapban) gyermekenként 6000.- Ft / 6500.- összegű támogatást kaptak, **melyet az önkormányzat házipénztárában vehettek át az érintettek.** Az erre a célra fordított összeg 2022. évben **999 000.-** Forint volt.

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok:

Az önkormányzat a központi jogszabályok alapján járó ellátásokon túl egyéb támogatásokat nyújtott a településen lakcímmel rendelkező kiskorúak után:

- iskolakezdési támogatás (32 fő) – **202 000.- Forint.**
- születési támogatás (11 fő) – **440 000.- Forint.**
- karácsonyi ajándékcsomag (49 fő) **147 000.- Forint.**

A fent említett feladatokkal kapcsolatban az önkormányzatot terhelő kiadás 2022. évben **789 000.- forint** volt.

Gyermekétkeztetés módja, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Az óvodába járó gyermeknek és a tanulónak joga, hogy óvodai életrendjét, iskolai tanulmányi rendjét étkezési lehetőség biztosításával alakítsák ki. [Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 46. § (3)]

Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon a déli meleg főétkezést és két további étkezést kell biztosítani. [Gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt). 151. § (2)] A nevelési oktatási intézményekben a gyermekek és a tanulók étkeztetését a Gyvt. gyermekétkeztetésre vonatkozó rendelkezései szerint kell megszervezni. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető. Az óvodai, iskolai, kollégiumi étkeztetés igénybe vétele nem kötelező.

A gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni:

a) a bölcsődében, hetes bölcsődében,

b) az óvodában,
c) a nyári napközis otthonban,
d) az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban,
e) az általános iskolai, továbbá – ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik – középfokú iskolai menzai ellátás keretében,
f) a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre. [Gyvt. 151. § (1)]

Kinek a feladata a gyermekek és a tanulók étkeztetésének biztosítása?

A Gyvt. 151. § szerint: A bölcsődei, óvodai gyermekétkeztetés biztosítása az általa fenntartott intézményekben a települési önkormányzat feladata.

Csanádapácán az oktatási, nevelési intézményben a **Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ főzőkonyhája** biztosítja az étkeztetést.

A napi étkezés mennyiségét (adagolás) és energiatartalmát, a nyersanyag normát a diétás étkeztetés szabályait a 37/2014. EMMI rendelet írja elő.

A köznevelési intézményekben egyre több olyan gyermek van, aki orvos által diagnosztizált betegség miatt diétás étrendre szorul. Minden szakorvos által igazolt diétás étkezést igénylő gyermek számára az állapotának megfelelő diétás étrendet biztosítjuk, tekintettel arra, hogy a főzőkonyhán biztosított a diétás ételek előállításához szükséges személyi, tárgyi és műszaki feltétel.

Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermekétkeztetésért térítési díjat kell fizetni. A térítési díjat az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő az intézménynek fizeti meg. A térítési díjat a települési önkormányzat rendeletben állapítja meg.

Az éves költségvetési törvényben kerül meghatározásra annak a támogatásnak az összege, amelyet a települési önkormányzat kap a gyermekek kedvezményes étkeztetésének megszervezéséhez, figyelembe véve a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározott normatív kedvezményeket. [Nkt. 89. §(4)]

A gyermekétkeztetés az önkormányzat által alapított költségvetési szerv, a Gyöngyfüzér Szociális Szolgáltató Központ főzőkonyhája útján biztosított. A gyermekek 2017-től a Nagyboldogasszony Katolikus Általános Iskola és Óvoda intézményben kialakított tálalókonyhában fogyaszthatták el ebédjüket.

Szünidei gyermekétkeztetés

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 2018. január 1. napjától hatályos módosításával önálló

gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés.

Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban együtt: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja.

A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

a.) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;

b.) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII.29.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 13. §-a tartalmazza a gyermekétkeztetés igénybevételének szabályait, illetve az ezzel kapcsolatos feladatokat.

A Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény 2. számú mellékletének 149. pontja alapján a központi költségvetés kötött felhasználású támogatást biztosít az önkormányzatoknak a rászoruló gyermekek intézményen kívüli szünidei étkeztetés feladattal összefüggésben felmerülő kiadásaihoz.

A nyári szünetre vonatkozóan a jogszabály által előírt minimum 43 napra igényeltünk központi támogatást. Ez azért szükséges, mert időt kell biztosítani a konyhák nyári karbantartására, a dolgozók szabadságának kiadására is. Az évközi szünetekben valamennyi munkanapon biztosítani kell az ellátást.

Jelenleg a jogszabály által meghatározottak szerint a szünidei gyermekétkeztetés szempontjából 2022. évben figyelembe vehető, rászoruló gyermekek száma Csanádapácán **27** fő volt. Mindösszesen **13 gyermek** jutott meleg ételhez, 11 munkanapon (összesen: 0, télen 13 és tavasszal: 0 fő) keresztül.

Az étkeztetés formája napi egyszeri meleg étkeztetés. Tekintettel arra, hogy az étel helyben történő elfogyasztására nincs lehetőség, így az étel ételhordókban került elszállításra minden esetben.

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

- **gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, szociális válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),**
- **gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.**

A család-és gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

A családsegítés célja és feladata

A családsegítés célját és feladatait a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (a továbbiakban: Sztv.) 64. §-a határozza meg:

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, a járási hivatal, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató, intézmény, valamint a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, az egyesületek, az alapítványok, a vallási közösségek és a magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatónak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. A kapott jelzés alapján a családsegítést nyújtó szolgáltató, intézmény feltérképezi az ellátási területen élő szociális és mentálhigiénés problémákkal küzdő családok, személyek körét, és személyesen felkeresve tájékoztatja őket a családsegítés tartalmáról, feladatairól:

A családsegítés keretében biztosítani kell

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzübeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A gyermekjóléti szolgáltatás célja és feladata

A Gyermekjóléti szolgáltatás célját, tartalmát és feladatát a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. tv (a továbbiakban: Gyvt.) 39. és 40. § - a határozza meg:

Olyan, a gyermek érdekeit védő személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a kialakult veszélyeztetettség megszűnését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése;
- a válsághelyzetben levő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátásokhoz történő hozzájutásának szervezése,
- a szabadidős programok szervezése,
- a hivatalos ügyek intézésének segítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- az 1997. évi XXXI. tv-ben meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- tájékoztatás az egészségügyi intézményekben működő inkubátorokról, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről, - iskolai szociális munkát biztosíthat.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében:

- a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (család gondozás) elősegíteni a gyermek problémájának rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében,
- kezdeményezni
- egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybe vételét,
- szociális alapszolgáltatások igénybe vételét,
- egészségügyi ellátások igénybe vételét,
- pedagógiai szakszolgálatok igénybe vételét.

A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez.

Csanádapácán a működő személyes gondoskodást nyújtó szociális alapszolgáltatások formái:

Feladat	Ellátás formája	Ellátó intézmény
Gyermekjóléti szolgáltatás	Társulási formában	Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat
Családsegítő szolgáltatás	Társulási formában	Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálat

A gyermekjóléti alapellátások közül a gyermekek napközbeni ellátása keretében, az óvodai nevelést, valamint az általános iskolai oktatást és napközi ellátást, a Nagyboldogasszony Katolikus Általános Iskola és Óvoda nevelési oktatási intézmény útján biztosította 2022-ben az önkormányzat a Szeged-Csanád Egyházmegyével kötött közoktatási megállapodásban foglaltak szerint. Bölcsődei ellátás esetleges nyújtásának az elvei lehetőséget az Önkormányzat – a védőnő útján – megvizsgálta és bölcsődeépítés

támogatása érdekében pályázatot nyújtott be a Pénzügyminisztériumhoz. A pályázat támogatói döntésben részesült 2022-ben, az építési beruházás folyamatban van és várhatóan 2023 őszre befejezésre kerül.

A 2022. évre Csanádapáca Község Önkormányzata Újkígyós Város Önkormányzatával kötött megállapodást az ellátáshoz való hozzáférés biztosítása érdekében.

A gyermekjóléti és a családsegítő szolgáltatás az Orosházi Kistérség Egyesített Gyermekjóléti Központja és Családsegítő Szolgálatát látja el. Az ellátással kapcsolatos tapasztalatokat a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója által elkészített beszámoló tartalmazza.

Az önkormányzat a jelzőrendszerrel való együttműködést jónak és eredményesnek tartja.

4-5. Hatályon kívül helyezte a 174/2012.(VII.26.) Korm. rendelet 93.§ (1) am). Hatálytalan 2013.01.01-től

-

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.

-

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).

Az egyes beszámolók részletesen megfogalmazták javaslataikat, jövőbeni céljaikat, a legfontosabb cél azonban továbbra is az lenne, hogy a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, gondozást igénylő (gondozásban lévő) gyermekek száma jelentős mértékben csökkenjen.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának, és az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.

A településen bűnmegelőzési program nem készült, gyermekkorú, illetve fiatalok bűnelkövető 2022. évben nem volt.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció, stb.).

A Dohánylevél Hagyományőrző és Hagyományteremtő Egyesület rendszerint rész vesz az óvodai, általános iskolai és önkormányzati gyermekeket is érintő szabadidős programok megszervezésében és lebonyolításában, a gyermekek részére több szabadidős programot is szerveztek a tavalyi évben.

Kelt: Csanádapáca, 2023. május 19.

P.H.

dr. Lipták Péter
jegyző